

Huvudman

Salems kommun
bou@salem.se

Beslut

Datum 2024-12-06

Dnr 2024:7849

Sida 1 (5)

Ärendet

Tematisk tillsyn av kommunala skolors kontroll av utdrag ur belastningsregistret (nedan kallat registerutdrag) vid grundskolan Nytorpsskolan i Salems kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Salems kommun att senast den **fredag den 31 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande bristen kontroll av registerutdrag. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Salems kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ange huvudmannens namn ska vidta följande åtgärder

Kontroll av registerutdrag

1. Se till att den som beslutar om att anställa någon på skolenheten kontrollerar registerutdrag i samband med erbjudande av anställning samt att hen dokumenterar att ett registerutdrag har visats upp. Dokumentationen av att registerutdrag visats upp ska göras genom en anteckning. Anteckningen ska vara daterad och det ska även framgå vem som gjort anteckningen (2 kap. 31–32 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser bristen hantering av registerutdrag.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:7849) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2024 inlett en tematisk tillsyn av Nytorpsskola i Salems kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om kontroll av registerutdrag från belastningsregistret genomförs innan personal anställs vid skolenheten samt om dokumentation av kontrollen har genomförts. Den tematiska tillsynen omfattar personalkategorierna lärare, fritidspedagoger och annan resurspersonal vilka är anställda vid skolan från och med den 1 juli 2023. Även anställd vikarierande personal med motsvarande arbetsuppgifter omfattas av tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom ett oanmält besök på skolenheten den 22 oktober 2024. Skolinspektionen har intervjuat skolans rektor. Som en del i tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat de anteckningar som dokumenterar att registerutdrag har visats upp.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Kontroll av registerutdrag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har den 22 oktober 2024 tagit del av en personallista över de lärare och resurspersonal som är anställda på skolan efter den 1 juli 2023, totalt tolv stycken.

I intervju med rektorn framgår att en kontroll av registerutdraget utförs av den som skriver på anställningskontraktet i samband med att anställningskontraktet skrivs på. Det är rektorn eller den administrativa chefen som kan skriva på anställningsavtalet för skolans räkning. Vidare finns det på anställningsavtalet en text som lyder "i de verksamheter som utdrag ur belastningsregister krävs, är detta uppvisat". Under denna text har den som anställer (d.v.s. rektorn eller administrativa chefen) skrivit under samt daterat underskriften. Utdraget från belastningsregistret sparas sedan inte. Administrativ chef berättar att det finns en skriftlig rutin i kommun för hur kontroll av utdrag ur belastningsregister ska ske.

Av de tolv kontrollerade nyanställda på Nytorpsskolan efter 1 juli 2023 är det två stycken som det inte finns dokumenterat att de har uppvisat utdrag ur belastningsregistret. Dessa två kom från en annan anställning på skolor inom huvudmannens organisation. Rektor uppger att hen då kontrollerade med respektive rektor på de andra skolorna att dessa personer hade uppvisat utdrag ur belastningsregistret. Utredningen har visat att dessa två personer varit anställda på kulturskolan i Salems kommun. Vid tiden för Skolinspektionens beslut har de två personernas tidsbegränsade anställningar på Nytorpsskolan löpt ut.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 31 § skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Av 2 kap. 32 § skollagen framgår att en kontroll av ett registerutdrag enligt 31 § ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Anteckningen ska göras av den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Av 2 kap. 33 § skollagen framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2020/21:152 s. 37 ff.) framgår att registerutdrag inte ska lämnas in till den som anställer någon i grundskolan utan endast visas upp för den som anställer någon.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2020/21:152 s. 41) framgår att syftet med regleringen är att skydda barn och unga mot övergrepp. Det är uppgifter om innehållet i registerutdraget som kan vara integritetskänsliga och som bör skyddas från spridning. Den anteckning som ska göras får inte innehålla något om innehållet i registerutdraget. Att en anteckning görs om att ett registerutdrag som krävs enligt lag har visats upp bedöms vara ett mycket marginellt intrång i den personliga integriteten.

Av förarbeten till den lagstiftning som föregått skollagen (prop. 1999/2000:123 s. 32) framgår att genom att endast den som erbjuds en

anställning skall lämna registerutdrag markeras att inte alla sökande måste lämna registerutdrag utan endast den som arbetsgivare under urvalsprocessen kommit fram till är den lämpligaste.

Av förarbeten till den lagstiftning som föregått skollagen (prop. 1999/2000:123 s. 20) framgår vidare att en som inom ett år från det då den förra anställningen upphörde erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare får dock anställas utan att han eller hon har lämnat ett registerutdrag. Skäl för att göra undantag från huvudregeln om att den som inte lämnat registerutdrag inte heller får anställas kan t. ex. vara att arbetsgivaren har god kännedom om den arbetsökande genom att han eller hon varit tidsbegränsat anställd vid fler tillfällen och under en längre tid. Det kan också vara så att det endast har gått en kort tid sedan det första anställningstillfället då ett registerutdrag lämnades. Alla som anställs skall, oavsett om det är fråga om tillsvidareanställning eller visstidsanställning, lämna ett registerutdrag vid den första anställningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att rektor inte kontrollerat utdrag ur belastningsregister för de två personerna som kommit från kulturskolan då kulturskolan är en verksamhet som inte omfattats av skollagens krav. Av skollagen framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag från belastningsregistret. Rektor uppger visserligen att hen kontrollerat med personernas tidigare arbetsgivare, som organisatoriskt tillhör samma huvudman som Nytorpsskolan, att de kontrollerat utdrag ur belastningsregistret. De två personerna från kulturskolan har dock tidigare varit anställda i en verksamhet som saknar skollagens krav på kontroll av registerutdrag från belastningsregistret och därtill följande krav på förfarande och dokumentation vid kontrollen. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att rektorn inte har haft fog för att nöja sig med en annan rektors muntliga uppgift om att kontroll har skett. Skolinspektionen bedömer därför att det är en brist att skolan inte kontrollerat utdrag ur belastningsregister för alla anställda som omfattas av kravet på registerkontroll.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Salems kommuns verksamhet vid Nytorpsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristen kontroll av registerutdrag. Det finns därför skäl att förelägga Salems kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist.

Utredaren Richard Plym har varit föredragande i ärendet.